

dum viverent sibi, ut huiusmodi indulgentia suffragaretur, meruerunt, paterno compatientes affectu, quanto cum Deo possumus succurrere cupientes, de divina misericordia, ac Apostolicę potestatis plenitudine, volumus, et concedimus, ut si qui parentes, amici, aut certi Christiani pietate commoti, pro ipsis animabus in purgatorio pro expiatione peccatorum eidem secundum divinam iustitiam debitam retentis, durante commissione Nuncii et Commissarii ad opus fabricę huiusmodi aliquam elemosynam juxta Nuncii, et Commissarii ac deputandi, et subdelegandi ab eo quibus vices suas commiserint ordinationem, erogaverint, ipsa plenissima indulgentia, per modum suffragii animabus ipsis in purgatorio existentibus, pro quibus dictam elemosynam pie erogaverint, ut præfertur pro peccatorum relaxatione suffragetur. Ac omnes et singulos Christianos utriusque sexus, tam ecclesiastici quam seculares de similibus potestatis plenitudine et liberalitate, qui manus adjuvantes ad opus fabricę huiusmodi porrexerint, ac omnes et singulos eorumdem parentes defunctos benefactores, qui cum charitate decesserunt, in omnibus precibus, suffragiis, elemosynis, jeuniis, orationibus, missis, horis canonicis, disciplinis, peregrinationibus, et ceteris omnibus spiritualibus bonis, que fiunt et fieri poterunt in tota universali sacrosancta Ecclesia militante, et omnibus membris eiusdem participes in perpetuum fiant.

Derogatio contrariorum

D. P. A. 7. die 11. Jan.

§. 24. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus Apostolicis &c. Verum quia difficile foret &c. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam &c. Si quis autem hoc attentare &c.
Datum Romę die undecima Januarii Pontificatus nostri Anno septimo.

XXIX.

Homicidę & aliorum rei criminum, quorum pœna in Provincia Marchię esset capitalis vel sanguinis, non audiantur, nisi prius in carceribus constituti. Et homicidę attingentes annum xx. pro majoribus xxv. habeantur.

JULIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Venerabili Fratri Antonio Flores Archiepiscopo Avinion. Provincia nostra Marchię Gubernatori. Venerabilis frater, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Causa huius constit.

Ide digna relatione nuper percepimus, multa homicidia ab octo præcipue annis citra, in ista nostra Provincia Marchię, Anconitanę perpetrata ex eo præsertim, quod ipsi tam atrocis criminis rei, per procuratores defendi solent, & subdolis cavillationibus absolvi, quod etiam tam a nobis, quam ab antecessoribus nostris Romanis Pontificibus, per commentitias & minus veras narrationes, ac etiam sub prætextu obtentę pacis, literas in forma Brevis per Cancellariam, & absolutionem sententiarum, ac processum desuper habitorum impetraverunt. Quo exemplarique ad huiusmodi homicidia perpetranda procliviores redduntur, adeo ut non tantum in privatos, & inimicos homines, sed in fratres, & alios propinquos, Prætores, & Officiales populorum, & (quod non minus grave est) a sacerdotibus manus impias non abstinent.

manis Pontificibus, per commentitias & minus veras narrationes, ac etiam sub prætextu obtentę pacis, literas in forma Brevis per Cancellariam, & absolutionem sententiarum, ac processum desuper habitorum impetraverunt. Quo exemplarique ad huiusmodi homicidia perpetranda procliviores redduntur, adeo ut non tantum in privatos, & inimicos homines, sed in fratres, & alios propinquos, Prætores, & Officiales populorum, & (quod non minus grave est) a sacerdotibus manus impias non abstinent.

1510. Gratia de homicidio debent cocam. Præli de com. pareto & gratias iustitice.

sanctioni adiciamus, quod si quis a nobis, vel Sede Apostolica, vel a Legato de latere pro tempore dictę Provincię, vel Camerario nostro, homicidii veniam, & remissionem, sententiarum & processuum desuper habitorum abolitionem, cancellationem, cassationem, in integrum restitutionem, seu in primum statum repositionem impetraverit, etiam in literis super huiusmodi absolutione confectis, certę scientię, & proprii motus, aut quavis alię insolite clausulę fuerint; teneantur & debeant literas ipsas Legato seu Gubernatori, seu Locumtenenti, seu Reçtori, vel cuicumque ipsius Provincię Præsidi exhibere; illisque exhibitis, de earum veritate, vel subreptione docere; ipseque in carceribus, vel in alio loco pro carceribus assignatis vel Superioris arbitrio datis fideiussoribus, vocatis vocandis audiri, de veritate precum docere legitime, ac narrata in Brevis, & literis ad gratiam obtinendam, & Principem leniendum, & facilius inducen. verificare & super subreptione, vel obreptione impetratę gratię in iudicio stare. Quibus non observatis, vel in probatione deficientibus, veniam, remissionem sententiarum, & processuum desuper habitorum abolitionem, & cancellationem, & cassationem, restitutionem in integrum, seu in primum repositionem, pro nullis, nulliusque stabilimenti habendas esse, reosque ipsos iuris, dictarumque constitutionum poenis adstrictos remanere volumus, & mandamus, dictis obtentis gratis, & Brevis non obstant. Et non solum remissiones deinceps facien. sed etiam literas Apostolicas, in forma Brevis, aut alias iam obtentas, quę nondum effectum cancellationis, & cassationis fortitę fuerint, sub eadem forma & presentis constitutione nostra pariter comprehendi.

Delati in provincia Marchię de crimine cuius pœna sit capitalis vel sanguinis non audiatur extra carceres.

Et ex causis auditi semper ad carceres revocari possunt.

Homicida attingens annum xx. habeat pro majoribus xxv.

§. 4. Statuimus insuper, quod nec atas minor annis 25. homicidas ipsos excuset, & homicida sic delinquens, qui 20. annum suę ætatis attigerit, habeatur, & reputetur pro majori in omnibus præmissis delictis. Nec propterea poenis juris & constitutionum, vel statutorum eximantur vel liberentur, nec apud Iudicem minoris ætatis huiusmodi consideratio alicujus sit momenti. Decernentes, irritum, & inane quicquid contra præmissa, seu eorum aliquod attentabitur, vel quicquid, etiam a de latere Legato, seu quovis alio dictę Provincię Reçtore, in derogationem, modificationem, vel quamlibet dispensationem omnium, & singulorum præmissorum, in posterum contigerit attentari, sine nostra expressa licentia, quę in scriptis ostendi possit. Nec literas Apostolicas a nobis vel Sede Apostolica prædicta pro tempore conceden. contra præmissa aut eorum aliquod, cuiquam suffragari volumus, nisi per trinas literas interpellate emanatas, huic nostre constitutioni in specie, de verbo ad verbum, & specialiter fuerit derogatum, illaque contra mentem nostram, & dictę Sedis fore con-

cessas ex nunc prout ex tunc declaramus.

§. 5. Constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, & statutis, etiam comprehensis in volumine Constitutionum, bo. mem. Egidii Cardinalis Sabinen. dictę Provincię Legati, de procuratoribus etiam in criminali causa admitten., vel non, a dicta Sede confirmatis, de quorum tenore specifica, & individua, specialis, ac de verbo ad verbum mentio habenda esset, ceterisque in contrarium facien. non obstantibus quibuscumque.

Derogatio contrariorum

§. 6. Postremo, ut huiusmodi nostre constitutionis, decreti, & voluntatis nulla deinceps allegari possit ignorantia, volumus has nostras literas per totam ipsam Provinciam publicari, easque inter alias ipsius Provincię Constitutiones, locorumque statuta conscribi, & in earum Constitutionum volumine redigi, prout tibi ut ab ipsis publicari, conscribi, redigique, facias, committimus, & mandamus; aliis legibus Apostolicis, & dictę Provincię Constitutionibus, & sanctionibus contra homicidas, eorumque receptatores & defensores editis, quibus nihil intendimus derogare, in suo robore permanfuris.

Iussio publicandi hæc bullam.

D. P. A. 7. die 29. Dec.

Datum Romę apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die vigesima nona Decembris, millesimo quingentesimo decimo, Pontificatus nostri Anno octavo.

XXX.

Anathematizatio hæreticorum, & aliorum contravenientium contentis in ista constitutione, quę Bulla in Cœna Domini nuncupatur.

JULIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Consueverunt Romani Pontifices prædecessores nostri, ad retinendam puritatem religionis Christianę, & ipsius unitatem, quę in conjunctione membrorum ad unum caput, Christum videlicet, eiusque Vicarium, principaliter consistit, & sanctam fidelium societatem ab offensione servandam, arma iustitię per ministerium Apostolatus in præsentem celebritate exercere.

Causa ob quam singulis annis, Romani Pontifices, publice hæreticos excommunicant.

§. 1. Nos igitur vetustum, & solemnem hunc morem sequentes, excommunicamus & anathematizamus ex parte omnipotentis Dei Patris & Filii & Spiritus sancti, auctoritate quoque beatorum Petri, & Pauli, ac nostra omnes hæreticos, Catastros, Patarenos, Pauperes de Lugduno, Arnaldistas, Speronistas, Passagenos, Viclestistas, seu Ussitas, Fraticellos de Opinione nuncupatos, & quoscumque alios hæreticos quocumque nomine censeantur; ac omnes fautores,

Excommunicatio omnium hæreticorum, ipsorumque fautorum.

Piratarumque Maritimum.

res, receptatores, & defensores eorumdem.

§.2. Item excommunicamus & anathematizamus omnes Piratas, Curfarios, Latrunculos maritimos, & alios, qui mare nostrum, a Monte Argentario usque ad Terracinam discurre, & navigantes in illo depredate, mutilare, interficere, ac rebus eorum spoliare haecenus praesumpserunt, & praesumunt, ac omnes receptatores eorumdem, ac eis auxilium dantes, consilium, vel favorem.

Pedagia nova imponendum vel prohibita exigent.

§.3. Item excommunicamus & anathematizamus omnes, qui in Terris suis nova pedagia imponunt, vel prohibita exigunt.

Falsificationem litterarum Apostolicarum.

§.4. Item excommunicamus & anathematizamus omnes falsarios bullarum, seu litterarum Apostolicarum, & supplicationum, gratiam vel iustitiam continentium, per summum Pontificem, vel Vicecancellarium, seu gerentes vices eorum, aut officium Vicecancellarii S.R.E. de mandato ejusdem summi Pontificis, seu Vicecancellarii, vel gerentium vices praedictorum signantes supplicationes eadem.

Arma & alia deportantur ad Christiani nominis inimicos.

§.5. Item excommunicamus & anathematizamus omnes illos, qui equos, arma, ferrum, lignamina, & alia prohibita deserunt Saracenis, Turcis, & aliis Christi nominis inimicis, quibus Christianos impugnant.

Visitationum delationem ad Urbem impediendum.

§.6. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes impediendo, seu invadentes victualia, seu alia ad usum Romanae Curiae necessaria adducendo, vel ne ad Romanam Curiam ipsa adducantur, vel deserantur impediunt, seu perturbant, & qui talia faciunt, vel defendunt cujuscumque Ordinis, praesentiae, conditionis & status etiam si Pontificali, Regali, & Reginali, aut alia quavis Ecclesiastica vel mundana praesulgeant dignitate.

§.7. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui ad Sedem Apostolicam venientes, & recedentes ab eadem, necnon omnes illos, qui jurisdictionem ordinariam vel delegatam aliquam non habent, in eadem Curia morantes, eos temeritate propria capiunt, spoliant, detinent, aut ex proposito delibato verberare, mutilare, vel interficere praesumunt, & qui talia fieri faciunt, seu mandant.

Prælatos Carcerarium, & offendendum, carumque mandatores.

§.8. Item excommunicamus & anathematizamus omnes temere mutilantes, vulnerantes, & interficientes, capientes, carcerantes, & detinentes, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, eorumque mandatores.

Recurrentes ad Romanam Curiam aut in ea litigantes offendendum.

§.9. Item excommunicamus & anathematizamus omnes illos, qui per se vel alium, seu alios quascumque personas Ecclesiasticas vel saeculares, ad Romanam Curiam super eorum causis & negotiis recurrentes, illa in eadem Curia prosequentes, aut procurantes, negotiorumque gestores, Advocatos, vel Procuratores ip-

forum, vel etiam Auditores, seu Judices super dictis causis, seu negotiis deputatos, occasione causarum, vel negotiorum hujusmodi verberant, mutilant, vel occidunt, seu bonis spoliant.

Impediendum executionem litterarum Apostolicarum.

§.10. Ac illos, qui ne literis & mandatis Apostolicæ Sedis, & Legatorum, ac Nunciorum, & Judicum delegatorum ejusdem, gratiam vel iustitiam continentibus, decretisque super illis, & re iudicata, processibus, & executorialibus, non habito prius eorum beneplacito, & assensu, ne pareatur; neve Tabelliones & Notarii litterarum & processuum, executiones, instrumenta, vel acta conficere, aut confecta pari, cujus interest tradere, sub gravissimis poenis prohibere, statuere, seu mandare. Quive in animarum earundem periculum, se a nostra & Romani Pontificis pro tempore obedientia pertinaciter subtrahere, seu quomodolibet recedere praesumunt. Quive jurisdictionem, seu fructus ad Ecclesiasticas personas pertinentes usurpant, vel arripiunt, vel qui per se, vel per alium, seu alios directe, vel indirecte praedicta exequi, vel procurare, aut in eisdem consilium, auxilium, vel favorem praestare non verentur, cujuscumque praesentiae, dignitatis, ordinis, conditionis, aut status fuerint, etiam si Pontificali, Regali, Reginali, vel quavis alia praesulgeant dignitate.

Rompetas & peregrinos impediendum.

§.11. Item excommunicamus & anathematizamus omnes, mutilantes, vulnerantes, & interficientes, seu capientes & detinentes, seu deprestantes, rompetas, & peregrinos ad Urbem causa devotionis, seu peregrinationis accedentes, & in ea morantes, vel recedentes ab ipsa, vel in his dantes auxilium, consilium, vel favorem.

Civitates S. R. E. & alia loca invadendum.

§.12. Item excommunicamus & anathematizamus omnes illos, qui per se, vel per alium, seu alios, directe, vel indirecte, sub quocumque titulo, vel colore occupant, detinent, vel hostiliter destrunt, seu invadunt, aut occupare, detinere, vel destruere, aut invadere hostiliter praesumunt, in totum, vel in partem Almam Urbem, Regna Siciliae, vel Trinacriae, Insulas Sardiniae, & Corsicae, terras contra Pharum, Patrimonium B. Petri in Thuscia, Ducatum Spoletanum, Comitatum Venusinum, Sabinen. Marchiae Anconitanæ, Massæ Trebariae, Romandiolæ, Campaniae & Maritimae Provincias, illorumque terras, & loca, & terras specialis commissionis Arnulphorum, Bononien. Ferrariensis, Beneventan. Perulii, Avenionen. Civitatis Castellii, Tudertii, & alias Civitates, Terras, & Loca, vel jura, ad ipsam Romanam Ecclesiam spectantes, & pertinentes, & adherentes, ac fautores, & defensores eorum, seu in his dantes eisdem auxilium, consilium, vel favorem.

Derogatio quocumque privilegiorum aut aliorum obstantium.

§.13. Non obstantibus quibuscumque privilegiis, & indulgentiis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus, eis, vel eorum alicui, vel aliquibus cujuscum-

quod ordinis, status, gradus, vel conditionis, dignitatis, vel praesentiae fuerint, etiam si ut praemittitur, Pontificali, Regali, Reginali, seu quavis alia Ecclesiastica vel mundana praesulgeant dignitate, a praedicta Sede, sub quavis forma vel tenore concessis, quod excommunicari, vel anathematizari non possint, per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi, ac Ordinibus, locis, nominibus propriis cognominibus, & dignitate eorum mentionem; necnon consuetudinibus & observantiis, scriptis, & non scriptis, & aliis contrariis quibuscumque, per quae contra nostros processus hujusmodi ac sententias, quominus includantur in eis se juvare valeant & tueri, & quae, quoad hoc penitus tollimus, & omnino revocamus. Et a quibus quidem sententis, nullus per alium, quam per Romanum Pontificem, nisi dumtaxat in mortis articulo constitutus absolvi possit; nec etiam tunc, nisi de stando S. R. E. mandatis, & satisfactione, vel sufficienti cautione praestitis, etiam praetextu confessionum, seu quarumvis facultatum, verbo, literis, aut quavis alia scriptura, etiam in qua, quod sola signatura sufficeret concessa, & quavis derogatorie, fortiores, & efficaciores, & insolita clause apparet, quibusvis personis cujuscumque praesentiae, dignitatis, conditionis, aut status fuerint, etiam si ut praemittitur, Pontificali, Regali, Reginali, aut quavis alia praesulgeant dignitate, religiosis, & saecularibus utriusque sexus, Capitulis, Collegiis, Conventibus, Ordinibus, etiam Medicamentum & Militiarum, Hospitalibus, Confratribus, & Universitatibus concessarum a nobis, vel a praedicta Sede, & quas concedi quomodolibet contigerit in futurum; illos autem, qui contra tenorem praesentium talibus, vel alicui eorum, seu aliquibus absolutionis beneficium impendunt, de facto excommunicationis, & anathematizationis sententia innodamus, eisque praedicationis, lectionis, administrationis sacramentorum, & audiendi confessiones officia, interdicimus, praedicantes, & declarantes aperte, transgressoribus & contemptoribus praedictis nos gravius contra eos spiritaliter & temporaliter prout expedire cognoverimus processuros. Et nisi hominis quicquid egerint absolvendo, vel alias, nullius sint roboris, vel momenti.

Publicatio praesentium Litterarum Romanarum.

§.14. Ut autem hujusmodi nostri processus ad communem omnium notitiam deducantur, chartas, seu membranas processus continentis eosdem, in valvis Basilicarum Principis Apostolorum, & S. Joannis Lateranensis de Urbe, affigi, seu appendi faciemus, qui processus ipsos suo quasi sonoro praeconio, & patulo iudicio publicabunt; ut hi quos processus hujusmodi contingunt, quod ad ipsos non pervenerint, aut ipsos ignoraverint, nullam possint excusationem praetendere, seu ignorantiam accusare, cum non sit verisimile,

Tom. III. Par. III.

quoad ipsos remanere incognitum, quod tam patenter omnibus publicatur.

Iussu publicandi eisdem extra Urbem.

§.15. Verum ut praesentes litterae, ac omnia, & singula in eis contenta, eo magis fiant notoria, quo in plerisque Civitatibus & locis fuerint publicata, Venerabilibus fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & locorum Ordinariis ubilibet constitutis, per haec scripta committimus, & in virtute sanctae obedientiae praecipiendo mandamus, quatenus per se, vel alium seu alios, praesentes litteras, postquam eas receperint, seu eorum habuerint notitiam, saltem semel in anno, aut pluries, prout expedire viderint, in Ecclesiis suis, dum major in eis populi multitudo ad divina convenerit, solemniter publicent, & ad Christianifidelium mentes deducant, & declarent.

Nulli ergo &c. Si quis autem &c. Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo undecimo Kalen. Martii, Pontificatus nostri anno octavo.

Dat. die 19. Febr. 1511. An. 8.

XXXI.

Quod decisio Casuarum Bononien. Civitatis, & Districtus in quacumque instantia agitari contingat, juxta statutorum, & Ordinationum formam praefata Civitatis habeatur.

Ex Regest. in Arch. Vatic.

JULIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Incerae devotionis affectus, & inconcussa fidei constantia, quibus dilecti filii Communitas, Cives, ac Incole, & habitatores Civitatis nostrae Bononien. & in illius districtu habitantes erga nos, & Romanam Ecclesiam haecenus laudabiliter claruerunt, & adhuc de bono perseverantes in melius fulgere noscuntur, spem nobis praestantiorum pollicentes merito nos inducunt, ut petitiones eorum in his praesertim, quae in ministrando iustitia procul exclusis fraudibus ejusdem Civitatis pacem, & quietem ac commodum producere valeant, ad exauditionis gratiam favorabiliter admittamus.

Exordium.

§.1. Sane pro parte Communitatis, Civium Incolarum, ac habitatorum, & distinctualium praedictorum nobis nuper exhibita petitio continebat, quod licet nuper per alias nostras litteras pro utilitate, pace, commodo, & quiete eorumdem Communitatis, Civium, & incolarum inter alia statuerimus, & ordinaverimus, quod omnes lites causas, & controversiae dicte Civitatis per ordinarios secundum statuta ipsius Civitatis deputatos Judices cognosci, & decidi deberent, tamen a nonnullis quarentibus subterfugia, & adversarios sumptibus, & expensis fatigare, & eos ita cogere, ut a prosecutionibus jurium suorum desistant, non valentes in Curia inopia, & aliis diversis de causis li-

Per alias suas Litteras mandaverat Juliano omnes lites Civium Bononien. ab Ordinariis Judicibus cognosci.

St tigma

1510. Nonnullis vero sensum Constitutionis, & praxim illius Tribunalis elucidantibus

re, & etiam in prima quam ulterioribus quandoque instantiis protrahi nituntur causarum commissiones, & etiam ab interlocutoriis, & processu ad ulteriora & aliis quandoque fictis gravaminibus appellantes Judices suspectos accusantes ad vocaciones causarum & citationes cum inhibitionibus a nobis, & in Curia, ac etiam in Sacro Auditorio Rotę fieri, & quandoque Adversarios eorum supplantantes, & quandoque precurrentes causas in partibus illis minus peritis, & inexpertis, ac aliis impetrantibus favorabilibus Judicibus committi obtinere procurant, atque nonnulli prætextu absolutionis a Juramentis per eos in Instrumentis appositis, de instrumentorum fitione, & simulatione, & quod in fraudem usurarie pravitatis, vel quod sub spe future traditionis, vel muneracionis submissę confessi fuerint ab Ecclesiastica inhibitione decreto obtento instrumentorum executiones per laicos Judices fieri debitas protelare, & evitare nituntur, quodque Instrumenta, quę secundum provisiones superinde editas registrari debent ob temporum calamitates, & aliis diversis de causis registrata, & presentata non fuerint, & de illorum invaliditate propterea deduci possit, & quamvis ex superinde editis statutis, & provisionibus in causis ad sententias deveniri non debeat, nisi autentico registro processus Judicibus per Notarium dato, quod in desuetudinem abiit, quo fit, ut inde multa scandala oriantur, cum sæpe numero occultentur, & deperdantur originalia processuum, & facilius detur materia fallitatum committendarum, Judicibus quoque de mandatis causarum, & validitate processuum, ita liquida, sicut decet, constare non possit in gravissimum ejusdem populi damnum, & detrimentum.

Pro oportuno remedio eidem supplicatur.

Præcipit itaque edita, alias super his ordinamenta servari.

§. 2. Quare pro parte dictorum communitatis, Civium, & habitatorum, & Incolarum nobis fuit humiliter supplicatum, ut eis super his opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. §. 3. Nos igitur, ad quos spectat providere, ne fraudes, & detrimenta præsertim in eadem Civitate nostra, & illius comitatu fiant, talium personarum audaciam, comprimere, ac Communitatem, Cives, Incolas, & homines prædictos, quos ob eorum singularem erga nos, & S. R. E. statum fidem, & devotionem peculiari dilectione prosequimur ab hujusmodi fraudibus, damnis, & incommodis relevare volentes, ac eorum singulos, a quibuscumque excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, si quibus quomodolibet innodati existunt, harum serie dumtaxat absolventes, & absolutos fore censentes hujusmodi supplicationibus inclinati auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuę constitutionis edicto statuimus, & ordinamus, quod omnia, & singula statuta, & ordinamenta, de quibus in aliis dictis nostris literis fit mentio, legitime tamen hæcenus dumtaxat edita & facta, de

cetero inviolabiliter observentur, & secundum in illis disposita per jus dicentes, de quibus in eisdem tantum justitia ministretur, etiam si contractus, vel instrumenta contra alicujus eorum dispositionem, & formam ad illorum validitatem juramentis firmata, & roborata reperirentur, quodque nullus Civis, incolæ, vel habitator Civitatis, & Comitatus eorundem, tam in prima, quam in secunda instantiis coram alio Judice, vel aliis Judicibus, quam a statutis ipsis deputatis ad iudicium, sive actor, sive reus fuerit, nullatenus trahi, & per Judices ipsos secus, vel alias quam per statuta ipsa disponitur, procedi, decidi, & iudicari possit sub poenis in ipsis statutis comminatis, & sic tractos ad comparandum non teneri, & contra, vel præter prædicta facta, quæcumque nullitatis vitio subjacere, & de nullitate hujusmodi quomodocumque, etiam si de executione tractaretur, obici posse, & ut causarum commissiones, quę a vobis, vel successoribus vestris, & aliis quibuscumque a Sede Apostolica potestatem habentibus, & habituris, vel alias quomodocumque cuicumque Bononię commoranti factę censeantur, & sint, & habeantur ipso jure pro factis commissis, & devolutis ad Priorem Collegii Doctorum Judicum dictę Civitatis, cum quatuor per eum de doctoribus dicti Collegii eligendis consultoribus datis a partibus suspectis, & confidentibus, & partibus non concordantibus per ipsam Priorem per eosdem audien. & deciden. perinde, ac si literę, & commissiones ipsę eisdem Priori, & consultoribus directę, & factę fuissent, & quod Laici Judices ad Instrumentorum executionem alias secundum Juris, & statutorum prædictorum dispositiones, rejecta quacumque inhibitione per Ecclesiasticum Judicem sibi faciendā occasione petita a juramento absolutionis, & deducta fitionis, firmo tamen manente processu, & illius prosecutione coram ipso Ecclesiastico, & in eventum sive in favorem absolutionem petentis, & fitionem, & seu non muneracionem deducens cum exequenda fuerit debita executioni demandetur, præstita tamen per executiones Instrumentorum petentes, si non obstant inhibitione Ecclesiastici Judicis ad executionem per Laicos procedere voluerint, idonea cautione de parendo, & exequendo quidquid per dictum Judicem Ecclesiasticum postea iudicabitur; Quodque Judices in aliquibus causis summam librarum viginti quinque Bononien. excedentibus sententias ferre non possint, nisi habito prius a Notario de competenti mercede a statutis ipsis ordinata a partibus satisfieri debeat, & ab altera ex partibus vera, et integra mercede soluta habita cedula ab ipso Notario de eo, quod solutum fuit, parte ipsa non solvente ipsi parti, quę solvit infra decennium, postquam de mandato Judicis coram quo causa ventilatur interpellata fuit statim secuturum pars ipsa non solvens partem

Forma Judiciorum Rotę Bononię.

tem suam dicti registri realiter, & personaliter ad partis solventis instantiam de mandato ejusdem Judicis gravari, & compelli possit, necnon per quemcumque Ecclesiasticam jurisdictionem habentem communicari, ac donec solverit audiri non debeat, & in ejus favorem sententia fieri non possit, et insuper Correctori, et Consulibus Societatis Notariorum, ac superstiti registri eadem apostolica auctoritate potestatem, et facultatem concedimus providendi, quod non registrata instrumenta registrentur, et validentur, et pro futuris etiam statuendi, ita & taliter, quod omnino registrentur, sine tamen alicujus præjudicio, & quoad futura dumtaxat, quodque concessionibus, & literis hujusmodi derogari non possit decernimus, & declaramus. §. 4. Non obstantibus Constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus, & singulis quę in præfatis aliis nostris literis voluimus non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c. Si quis autem, &c. Datum Ravennę Anno incarnati onis Dominicę, millesimo quingentesimo decimo, octavo Idus Martii Pontificatus nostri anno octavo.

Obstantibus derogat.

Datum die 8. Martii 1510. Anno VIII.

XXXII.

Reintegratio Congregationis Monachorum S. Bernardi in Italia Ordinis Cisterciensis, ab Alex. VI. instituta, in Provinciis Hetrurice, & Lombardie, Regularis observantia. Ordinationesque circa electionem ac munus Prælatorum ejusdem Congregationis.

JULIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

EX paterna caritatis officio, ad ea libenter intendimus, per quę Congregationum, & personarum præsertim Religiosarum, paci, & concordie consulti possit, & ea quę super his, pro concordia, & pace eorum provide facta fuisset dicuntur, ne in recidivę contentions scrupulum relabantur, sed firma, & illibata persistant, cum a nobis petitur, Apostolico munimine roboramus.

Refertur tenor Constit. Alex. VI. qui Congregationes Tuscię & Lombardie univertat.

§. 1. Sane pro parte dilectorum filiorum Abbatum, Prælatorum, & Conventuum, & Monasteriorum Cisterciensis Ordinis, Congregationis Lombardie, Regularis observantia, nobis nuper exhibita petitio continebat; Quod orta dudum inter ipsos ex una, & Abbates, Prælatos, & Conventus Monasteriorum dicti Ordinis Congregationis Tuscię, etiam dictę Regularis observantia, super eo, quod postquam fel. rec. Alexander Papa VI. præde-

Tom. III. Par. III.

cessor noster, per quasdam suas literas earundem Tuscię, & Lombardie Provinciarum, &c. Vid. Alexandri VI. Constit. quę incipit Plantatus Num. X. pag. 240.

§. 2. Idem prædecessor ad supplicationem pię memorię Pii Papę III. etiam prædecessoris nostri, tunc in minoribus constituti, & S. Eustachii Diaconi Cardinalis, & Congregationis S. Bernardi in Italia, ac bonę memorię Jo. Baptistę tit. SS. Joannis & Pauli Presbyterorum Cardinalium, totius Ordinis ejusmodi Prælatorum, nonnullis Monachis Congregationis Tuscię procurantibus per alias suas priores literas prædictas Tuscię, & Lombardie Provinciarum, & Congregationum unionem, ac ex illis sic invicem unitis Congregationem Monasteriorum, & Conventuum dicti Ordinis in Tuscię, & Lombardie Provinciis existentium S. Bernardi in Italia hujusmodi creationem, necnon omnia, & singula decreta, statuta, & ordinationes in illis contenta revocaverat, & cassaverat, & annullaverat, ac viribus evacuaverat, ipsamque Congregationem S. Bernardi in Italia dissolverat, & quamlibet earundem Congregationum, quoad Monasteria, loca, Monachos, & personas, privilegia, & indulta quæcumque, etiam quoad Monasteriorum, & locorum quorumlibet uniones eis respective factas in pristinum, & eum statum in quo ante unionem hujusmodi quomodolibet existebant, restituerat, & reposuerat, ac plenarie reintegraverat, in Romana Curia orta fuisset materia quæstionis, & coram certo causarum Palatii Apostolici Auditore, forsan aliquandiu pependisset, præfati Abbates, & Prælati suadentibus venerabilibus fratribus Raphaelæ Episcopo Portuensi Camerario, & totius Ordinis, ac dilecto filio Francisco Basilicę XII. Apostolorum Presbytero Cardinali nostris, Congregationis Sancti Bernardi in Italia hujusmodi Prælatoribus, pacem, & concordiam inter eosdem Abbates, Prælatos, & Conventus vigere cupientes, ad infra scriptam devenerunt concordiam videlicet.

Et quod idem Alex. d. tam unionem revocavit, & deinde eadem unio revocata fuit ut in capitalis subseqq.

Quod bulla Alex. VI. super d. unione sit restituta.

§. 3. Quod causa ipsa a dicto Auditore advocaretur, & lis hujusmodi penitus extingueretur, ac literę revocationis creationis dictę Congregationis S. Bernardi in Italia annullarentur, ac priores literę creationis Congregationis S. Bernardi hujusmodi in pristinum, & eum statum in quo ante illarum revocationem erant, restituerentur, cum infra scriptis tamen conditionibus, & declarationibus videlicet.

De Capitulo, ejus forma, in eoque peractis genis.

§. 4. Quod dictum Capitulum alternatis vicibus in dictis Provinciis celebrari debeat, videlicet uno anno in uno Monasterio unius Provincie videlicet Tuscię, alio vero anno in alio Monasterio videlicet Lombardie, celebrari deberet. Et præstans Capituli illius Provincie, in qua celebraretur Capitulum, esse non possit, & duo scrutatores, & septem Definidores ex unaquaque Provincia, per Prælatos, & Visitatores jam absolutos, & Discretos

Si 2 unius

uniuscujusque dictarum Provinciarum separatim eligi, ipsique quatuordecim Definitorum sic electi totam Congregationem S. Bernardi Italiae hujusmodi repraesentarent, & gesta ac terminata per duas partes omnium Definitorum firma, & valida essent, ac si per omnes facta, & gesta fuissent.

De Praelatorum electione.

§. 5. Electiones vero Praelatorum, & Visitatorum uniuscujusque Provinciae, quae per duas partes ex tribus omnium Definitorum illius Provinciae, cujus Praelatus electus fuerit, valide existant. Ac quod discreti illi dumtaxat, qui sacerdotes essent, per sortem eligere possent, praeterquam in proximo futuro Capitulo, in quo unaquaeque Provincia in electione Discretorum hujusmodi, sive per electionem, sive per sortem, suas ordinationes quoadmodum illos eligendi, dumtaxat servare, & ad futurum Capitulum hujusmodi habentes vocem in Capitulo tamquam Praelati hac vice dumtaxat accedere possint.

Alternativa in electione Praesidentis.

§. 6. Quodque unus Praesidens Capituli, & anni alternatis vicibus ex dictis Provinciis, videlicet uno anno de una, & alio de alia Provincia hujusmodi eligi, per duas saltem partes omnium quatuordecim Definitorum hujusmodi.

Visitatoribus, & visitatione faciendi.

§. 7. Duo vero Visitatores ex unaquaque Provincia eligi, qui Monasteria Monachorum Congregationis visitare deberent hoc modo videlicet. Visitator Provinciae Tusciae dignitate, vel professione major, cum juniore Provinciae Lombardiae, & major Visitator Provinciae Lombardiae, cum juniore Visitatore Provinciae Thusciae illius Monasteria visitare.

Monialibus, & visitatione faciendi.

§. 8. Monialium vero Monasteria per Visitatores Congregationis Provinciae, cujus illa fuerint, visitare, & tam illa quam Monachorum Monasteria, quae de praesenti reguntur, per quamlibet Congregationum praedictarum, etiam si litera Apostolica super illis adhuc obtenta non fuerint, perpetuo per Monachos expresse dictum Ordinem professos, & Moniales professas, illius Congregationis, cujus illa existerent, regerentur, & gubernarentur, in futurum similiter regi deberent.

Priores Conventuales vocem habent in Capitulo.

§. 9. Et quia nonnulli S. R. E. Cardinales, ac alii Clerici saeculares Monasteria etiam aliorum Ordinum in commendam obtinentes, Monachos dictarum Congregationum in eorum Monasteriis, ut ibidem perpetuo remaneant, & divina officia celebrent, certam partem fructuum suorum Monasteriorum, pro eorum sustentatione assignando introduxerant, & cum eisdem Monachis certas conventiones fecerant, & super aliquorum praemissorum confirmationis litera a Sede praefata adhuc obtenta non fuerunt, quod tam Priores praedicti in eorum Monasteriis, juxta conventiones hujusmodi existentes, etiam si dictae literae confirmationum obtenta non sint, quam Cistelli, & Bonifolati Monasteriorum, membra dicto Monasterio Septimi existentium Priores, licet non sint Praelati, ad Capitulum una cum illorum Discreto ac-

cedere, ac in electionibus vocem, una cum aliis Praelatis, & Discretis aliorum Monasteriorum habere deberent, ac si ipsi Priores Praelati essent.

Monachus in una Provincia professus ad aliam transferri non potest.

§. 10. Quodque Monachus in una dictarum Provinciarum professus, ad aliam dicti Ordinis Provinciam transmitti non possit, nisi forsitan ob ejus demerita, vel ob gratiam, & ad instantiam petentis.

Monasteria a sua respective Provincia reformanda.

§. 11. Monasteria quae in posterum reformari contingeret, ac illius Provinciae cujus dicti Septimi, & Clavallis Monasteria respective existunt, secundum quod illorum alteri magis propinqua essent, & super illius Congregationis Provinciae Monachos regi, & gubernari deberent.

Praesidentis auctoritas circa electiones, & privationes Monachorum.

§. 12. Et si contingeret per hunc Praesidentem, ad quem una cum Visitatoribus Praelatorum, & aliorum Officialium principalium electio, & Monachorum deputatio, ac illorum Monasteriorum receptio, & acceptatio, ac Praelatorum, & Visitatorum privatio pertinet, quod infra annum aliqua electio seu deputatio, aut receptio vel privatio fieri deberet, quod Praesidens & Visitatores tunc in Provincia Thusciae, praemissa, seu aliquid praemissorum sine tunc Abbatis Septimi interventu etiam si ex Visitatoribus praedictis non existat, & si tunc Praesidens unus ex Visitatoribus, hujusmodi esset, absque Abbatis Monasterii S. Bartholomaei Ferrarient. dicti Ordinis interventu, id facere & expedire non possit. Et e contra Praesidens pro tempore una cum Visitatoribus praedictis, omnia, & singula quae infra annum in Provincia Lombardiae fieri deberent, per ipsum tunc Praesidentem, & etiam una cum Visitatoribus praedictis, & absque dicti Abbatis Monasterii Clavallis tunc existentis, etiam quod ex dictis Visitatoribus non esset, & si forsitan Praesidens seu aliter ex Visitatoribus hujusmodi esset, sine Abbatis Monasterii S. Ambrosii Mediolanensis ejusdem Ordinis assensu, seu interventu fieri non possent, ex tunc saltem duae ex tribus eorumdem partes, praemissa expedire deberent. Et quod tunc in locum alterius electus sive subrogatus ex eadem Congregatione, in cujus locum eligeretur, esse deberet. Si vero Praesidentis electio, vel privatio, aut desuper literarum Apostolicarum totam Congregationem concernent. impetratio infra annum fieri deberet, illa per tunc Visitatores, una cum Septimi & Clavallis hujusmodi Abbatibus expediri possent, & deberent. Ac Procuratores seu Provisores in dicta Curia Romana nomine dictae Congregationis pro tempore existentes, ad Capitulum personaliter accedere, & in illo vocem habere, ac si Praelati essent, si id per Definitorum esset ordinatum.

Privilegia concessa Provinciis, alteri sunt communia.

§. 13. Quodque privilegia, quae post hujusmodi Congregationum separationem earum alteri sub particulari expressione per Sedem Apostolicam concessa forent, utrique etiam Congregationi reintegratim suffragari deberent, in omnibus, & per omnia, ac si eidem Congregationi reintegratim

reintegrata, sic a principio concessa fuissent, illis omnibus gaudere deberent.

Litterae contra praemissa obtenta nullae sunt, aliquibus exceptis.

§. 14. Quodque littera Apostolica tam dissolutionis dictarum Congregationum, quam alias per quamlibet ex dictis Congregationibus contra praemissa, seu praemissorum aliquod, aut alias in prejudicium dictae Congregationis S. Bernardi in Italia hactenus impetratae, quam etiam littera prioris unionis (quo tamen ad dictas sententias contra exprimentes votum suum in Praesidentium, Definitorum, & aliorum Praelatorum electione dumtaxat inflatas illis alias in reliquis salvis praemissis modificationibus in suo robore permansuris) essent nullae, irritae, & cassae, & nullius roboris, vel momenti, & haberentur nullae pro infectis. Et si aliqua in futurum de novo emergent inter partes, & Congregationes praedictas, semper aequalitas servaretur, & de similibus ad similia, prout in aliis Capitulis supra dictis, procederetur.

Supplicatum Papae pro dictorum confirmatione.

§. 15. Quare pro parte Abbatum, Praelatorum, & Conventuum praedictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut praemissis omnibus per eos ad praedictorum Praelatorum persuasionem, factis, & gestis, pro illorum subsistentia firmiori, robur Apostolica confirmationis adiacere, ac alias super his opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Eam concedit Julius.

§. 16. Nos igitur, qui inter personas quaslibet Ecclesiasticas, praesertim sub Regulari observantia degentes, pacem, & tranquillitatem vigere sinceris exoptamus affectibus, Abbates, Praelatos, & Conventus praedictos, ac eorum singulos, a quibuscumque excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, & poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existant, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore sententes, ac causam hujusmodi ad nos harum serie advocantes, & litem ipsam penitus extinguentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, concordiam praedictam, ac prout illam concernunt, omnia supra dicta, praeterquam introductionem, & assignationem fructuum pro mensa eorumdem Monachorum, quatenus alias auctoritate Apostolica approbata non fuerint, & inde secuta quaecumque, auctoritate Apostolica tenore praesentium approbamus, & confirmamus, ac omnes, & singulos defectus, si qui forsitan intervenierint in eisdem supplementis, ac illis perpetuae firmitatis robur adhaesimus, illaque inviolabiliter observari debere decernimus.

Obstantium derogatio.

§. 17. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis ac statutis & consuetudinibus Monasterii, Ordinis, ac Congregationis praedictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo undecimo; Nono Kalend. Aprilis Pontificatus nostri Anno VIII.

XXXIII.

Indictio Sacri Oecumenici Concilii Lateranensis Quinti, pro die 19. Mensis Aprilis Anni 1512. Et damnatio Concilii abulani Pisani.

JULIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Sacrofancta Romana Ecclesia Martyrum sanguine consecrata, magistrae Fidei, veritatis alumnae, omnium errorum expertis, unica, & immaculata, divina institutione, Sanctorum auctoritatibus, Conciliorum Canonumque omnium testimonio, Ecclesiarum cunctarum Primatum tenentis, fidelium Matris, regimini superna dispositione praesidentis, circa Religionis Christianae puritatem, ipsiusque unitatem, pacem, & tranquillitatem, quae in conjunctione membrorum ad unum caput Christum videlicet, cujus vices in terris gerimus, principaliter tendit, divisionem oculis nostri ex alto commissa, in illoque schisma, per quod Ecclesia scindi, & scandalizari, grexque dominicus nobis creditus turbari quoquo modo possit, quantum cum Deo possumus, prohibentes, ac damna, & scandala, quae exinde evenire possent, enervantes, ac palmites futuros infructuosos succidere, & quoscumque aliter quam per osium ad ovile ingredi cupientes, ac a via Domini, postquam illam semel cognoverant, retrocedentes, ad semitam veritatis reducere, vulpeculasque ex vinea ejusdem Domini, per ministerium summi Apostolatus etiam expellere desiderantes, de opportuna provisionis remedio providemus, aliaque ordinamus, & mandamus, prout conspiciamus in Domino salubriter expedire.

Progrum a dignitate Ro. Ecl., & sollicitudine petunt.

§. 1. Sane non sine gravissimi nostri molestia percepimus, quod quidam S. R. E. Cardinales, qui nobiscum, dum versus Civitatem nostram Bononiam, pro recuperatione nonnullarum terrarum S. R. E. etiam cum nostra Curia personaliter accederemus, pro recuperandis terris hujusmodi, venire simulaverant, ex nostra licentia ab Urbe recedentes, Florentiam diverterunt, ibique se continuerunt, etiam postquam nos eos per dilectum filium nostrum Franciscum tituli S. Clementis Praesbyterum Cardinalem tunc in minoribus constitutum, Episcopum Concordien. Datarium nostrum, ac per literas nostras ad nos tunc Bononiae existentes vocari feceramus, licet se venturos obtulissent, nihilominus satore zizaniae seminate, per quem morum subversio in Clero, & Populo frequenter ob-

Julio Bononiam pergentem nonnulli Cardinales Florentiam primo, mox Patiam diverterunt.

reperit,

reperit, tamquam membra insana, sine causa legitima a suo capite recedentes, armis, satellitibusque stipati, immo in seipsis armis assumptis, & pro sacerdotibus vestibus thoracem induti, & gladiis armati, Papiam se contulerunt.

§. 2. Quo cum pervenisent, stimulo conscientia, ut credimus, agitati, per internuncios, perque Regionum Oratorum intercessionem, reditum ad nos postulaverunt, & pro desertionis venia supplicaverunt, quam benigne obtulimus. Sed ipsi qui nobis ex officio tamquam Consultores assistere, neque sine licentia a nobis, & nostra Curia, veluti corporis membra abesse debuissent, ausi tamen sunt os in cælum, ac spiritum blasphemiam, & cum Lucifero Sedem ad Aquilonem ponere, altitudinem nubium transcendere, ut se similes Altissimo constituerent, Pontificalem auctoritatem nostram sibi ipsis adscribere satagentes, convenientes ut locuta acephali, aggressi sunt sine Romani Pontificis auctoritate Ecumenicum, generale, atque universale Concilium convocare, locum Concilii, & tempus indicere, & valis Ecclesiarum, ac aliis publicis locis per publica instrumenta etiam falsa, indicationem huiusmodi affigere, & publicare, eisdemque instrumentis falsis, publice atque impudenter uti, quosdam S. R. E. Cardinales sui propositi socios, in eorum pretenso edicto falso declarando, qui tamen, & publicis, & privatis scripturis, eorum propriis manibus scriptis, se illis in huiusmodi proposito, neque verbo, neque scripto umquam iunxisse, seu quomodolibet consensisse protestati sunt, nosque ac venerabiles fratres nostros ejusdem S. R. E. Cardinales, ac alios tunc expressos vocare & requirere, ut per nos vel alios ad huiusmodi eorum Concilium accedere vellemus non formidarent, asserentes decennium post ultimum universale Concilium, etiam contra constitutionem Concilii Constantien, quæ incipit, *Frequens*, jam dudum effluxisse, & nos illud convocare neglexisse, maxime cum juravisset, & voluisset illud post biennium a creatione nostra tenere, tempusque pro homine interpellare, neque credendum fore nostra auctoritate, & voluntate Concilium futurum, & cum de gravibus criminibus notariis durantibus, universalem Ecclesiam scandalizantibus, in capite agendum foret, ad Summum Pontif. Concilii congregationem non attinere, sed secundo loco ad Cardinales, qui Pontifici in negligentia non adhaerent, convocationem Concilii spectare. Ac ut huiusmodi eorum convocationem, & conventiculum honestare viderentur, eisque auctoritatem adicere, hoc idem fere per omnia per quosdam asserptos procuratores charissimorum in Christo filiorum nostrorum Maximiliani Romanorum Imperatoris electi, & Ludovici Francorum Regis Christianissimi Principum, sub eisdem datis, modo, & forma, & similibus schedulis, præter tamen voluntatem, & mentem dictorum Princi-

Et sine ipso Pontifice, Concilium Generale prætextibus hæc expressis convocatur.

pum, ut rationabiliter credi debet, fieri, & publicari procuraverunt, & ordinaverunt.

§. 3. Sed hæc ut falsa, ficta, commentitiaque sunt, & non ex zelo caritatis, & religionis, sed odii fomite, & inimicitia procedentia, ita omnibus Principibus, necnon Christianis cupimus nota fieri. Quis enim tanti erroris particeps est, qui nos de negligentia erga convocationem Concilii redarguere possit? Cum nihil nobis per ultimos undecim annos, quibus Cardinalatus officio functi sumus, magis cordi fuerit, quam celebrari videre Generale Concilium, & Ecclesiam Romanam statum in melius reformari? Quid enim fel. rec. Alexandro Sexto Romano Pontifici prædecessori nostro magis nos odiosos fecit, nisi studium, & cura Generalis Concilii celebrandi? Quid nos terra, marique iactavit, cum nobis idem Alexander prædecessor esset insensus? Quid toties alpes transcendere, transalpinas Gallias peragrarè per ætus, nives, & glacies compulit, nisi quod nitebamur, ut a Romano Pontifice Concilium indiceretur, convocaretur, & celebraretur? Nota recensemus, & Principibus Christianis aperissima, immo illis ipsis, qui nos, & Fratrum nostrorum Collegium criminantur, dudum plenæque comperta. Quare si antea vitæ ratio, apud prudentes, de præfenti, & futuro vitæ rationem facit, nulla subest ratio, cur dicti Cardinales, qui a nobis recesserunt, desperent nos facturos, quod tam longo tempore, tam ardentè, & non sine vitæ discrimine, fieri desideravimus, & studuimus. Aperiant oculos cordis, & odii obstacula reserent, & cogitent, qua voce, quibus oculis, qua facie promiserimus, et ut dicunt in nostra ad Pontificatum assumptione, juraverimus, & voverimus, Generale celebrare Concilium. quoniam nostræ promissioni interfuerunt. Certe, palpabant nos non sola voce, non simulate, sed in cordis simplici veritate id egisse, quod prædicant: Quod si ea, quæ diximus attendere nolunt, examinent, & insipientiam omne studium in Pontificatu nostro circa præmissa. Nonne omnes Principes Christianos, qui ad obedientiam ex more præstandam miserunt Oratores, admonuimus de celebrando Generali Concilio, deque expeditione in perfidos Turcas conciliari-ter decernenda, assumenda, & profequenda? Nonne primo Pontificatus nostri toto biennio, Christianos potentatus pacare studuimus, ut conciliatis animis, Concilium iniretur? Quid ultra facere debuimus, aut potuimus, ad restituendam Ecclesie pacem, quod omiserimus? Novit ipse Cardinalis, qui edicti seu indicationis huiusmodi, & contentorum in ea, se aurigam profiteretur, & clavi moderatorem prædicat, quidnam a nobis habuerit in mandatis, cum ad Romanorum Imperatorem electum, per universam Germaniam illum nostrum, & sanctæ Sedis Apostolicæ Legatum misimus. Communicet illa fratribus suis, qui cum illo sentire viden-

Verumtamen hi prætextus falsi ostenduntur.

dentur, proferat monita in scriptis illi tradita, certo certius, & luce meridiana clarius erit, hanc indicationem desperationem de celebrando a nobis Concilio, ne dum levem & inanem, sed falsam, irrationabilem, impossibilemque fuisse. Nulla nostra culpa, neque S. R. E. Cardinalium dilata est generalis Concilii indicitio, convocatio, & celebratio. Distulit hæc infelicitas temporum, quæ sub eodem Alexandro prædecessore nostro vexare cœpit Italiam, & adhuc vexare non cessat, & instans necessitas recuperandi terras & jura ejusdem Romanæ Ecclesie. Nam propositum nostrum semper ad Concilii celebrationem promptissimum, atque intentissimum fuit. Quare spiritum dissidentia deponant, & ita huiusmodi calumnia auctores, reversi ad cor, mordere desinant pastorem & patrem animarum suarum. Desinant etiam calumniari fratres suos, ejusdem Romanæ Ecclesie Cardinales.

§. 4. Quod si tam ardentè illis cordi est, se caput, & auctores generalis Concilii constituere, quid ad hanc rem factu opus sit, prius discant. Revolvant Sanctorum Patrum, & Romanorum vitas Pontificum, & antiquum morem indicendi, & convocandi, & celebrandi Concilium, traditiones, & leges super his editas a Patribus insipienter, videbunt huiusmodi Concilia a solis Romanis Pontificibus esse indicita, & aliter indicita rata non fuisse.

§. 5. Quod vero attinet ad constitutionem Concilii Constantien, quæ incipit *Frequens* huiusmodi, ea ad octuaginta annos servata non fuit, & si servata fuit, teste pia mem. Eugenio Papa IV. etiam prædecessore nostro, ac sacrorum Canonum sanctionibus, ex causis prædictis eam licuit nobis transgredi, & quod tortius est, stante legitimo impedimento, de quo supra, eam locum non habere, certo certius est.

§. 6. Votum autem, & juramentum, quod ex prædictis causis de jure nobis transgredi licuisset, transgressi non sumus, quandoquidem legitimo impedimento detenti, non potuimus observare, & quia votum & juramentum, quantum ad hanc materiam attinet, in foro conscientie versantur, de aequitate canonica purgatio moræ semper admittitur.

§. 7. Desinant nobis & fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus negligentiam impingere, quæ, ut præmittitur, nulla fuit, & si qua fuisset, ipsis cum Alexandro prædecessore præfato & nobiscum manentibus, multo magis imputari posset.

§. 8. Quod autem docentes juxta Prophetas linguas suas loqui mendacium, & contra divinum præceptum adversus Principem populi sui maledicentes, consurgunt in nos crimina, & ea quidem, ut asserunt, durantia, gravissima, notoria, scandalizantiaque universalem Ecclesiam, dicuntque propterea, negligentibus aliis S. R. E. Cardinalibus, ad eos devolutam Concilii congregandi facultatem, non miramur, quoniam teste Hieronymo, *Schismatici,*

Indictio generalium Conciliorum ad Romanum tantummodo Pont. vere spectat.

Constitutio Concilii Constantien, non obligavit, statibus Papæ legitimis impedimentis.

Et nec votum nec juramentum.

Negligentiaque huius Papæ, non jure prætextitur.

Maledictio, perperam in eum profertur.

cum dubitant causas dampnari, in contumelias profiliunt.

§. 9. Dicant prædicti, nomine tantum Cardinales, Dathan, & Abiron, Aca- ciumque & Dioscorum representantes, tenebrarum filii, numquid Summo Pontifici spectet & pertineat congregare Concilium, etiam si de sua causa agatur? Legant ultra antiquos, gesta Constantien, Concilii, in quibus se potissimum fundant, ut ex eis, tamquam Judæi ex propriis Codicibus confundantur, reperiant Joannem XXIII, de cujus potissimum causa agebatur, Concilium Constantiense huiusmodi indicisse.

§. 10. Cum ergo Concilium prædictum congregare parati simus, satis constat dolosas eorum linguas locutas fuisse mendacium. Sed si hæc omnia cessarent, stantibus impedimentis prædictis, in qua negligentia dici possunt esse fratres nostri S. R. E. Cardinales huiusmodi, non requisiti ad Concilium congregandum, ita ut ad paucissimos Romanorum Pontificum, culpa, ambitioneque insensos Schismaticos, ac extra domum Dei positos, potuerit potestas universalis Ecclesie devolvi, immo potius ab eis usurpari.

§. 11. Adiciamus ergo nunc huiusmodi potestatis abusum ostendere trium mensium, & quatuordecim dierum ab eis tempus, in suo, ut volunt, edicto seu convocatione assignatum: & ad Ecumenicum Concilium congregandum, hoc tam brevi temporis spatio poterit nationibus Christianis a Mediolano remotissimis, legitime innotuisse? Poterunt ne si innotuisset in termino, diocæsanæ, & metropolitane Synodos convocare, celebrare, & perficere? Poterunt ne qui venturi decernerentur ad tantum iter necessaria conquissivisse? Poterunt Principes, accedere volentes, populis sibi subditis, & status sui securitati bene consuluisse? Poterunt quos mittere decreverint Procuratores, aut Oratores, plene informatos mittere? Vix curfor expeditus, trium mensium, & semispatio ire, & redire posset, sine sarcinis. Unde, & quo, ipsi graves viros, & multa secum impedimenta trahentes, sine quibus venire non possunt, putant, immo decernunt, accedere posse, & oportere? Quare si nihil aliud indicationem Concilii, quam attemptarunt in tempore præfato, accedendi impossibilitas ipsa penitus enervat.

§. 12. Sed si possibile fuerit, & aliqua ratione decretum, hoc ipsum Concilii tempus, loci ratio indicationem ipsam nullam facit: locus Concilii commodus esse debet & tutus. Quis ignorat, quod dolenter dicimus, Urbem Pisam, prope quatuordecim annos continuos obsesam durissime fuisse, & ad eam desolationem bello redactam, ut rarissima domus integris parietibus in illa consistant, & fere nulla sint, quæ contignationibus, & solaris muniantur? Habitarent ne ibi S. R. E. Card. Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi, Abbates, Principes seculares, vel Oratores eorum, Communitatum item nuncios? Habitarent ne Doctores celeberrimi, tam divini juris quam

Ad ipsum e- tentis spectat convocare Concilium generale Concilium quamvis de ejus causa agatur.

Ad præfatos Cardinales nullo pacto hæc potestis devoluta fuit.

Nec terminus ab eis assignatus accedendi ad Concilium, competens dicitur potest.

Nec Civitas Pisana, locus commodus Concilii generalis cogendi esse dignoscitur.